

İndi belə müəllimlər varmı?!

**Sevil MEHDİYEVA,
filologiya elmləri doktoru,
professor,
Əməkdar müəllim**

Orta məktəb müəllimlərindən incik ayrıldım... “papaqsız” cümlə yazmışdım... buna görə mənim on illik zəhmətimi ədalətsiz qiymətləndirdilər: halal qızıl medalımı vermədilər, məktəbimizdə o zamanlar olan erməni bölməsinin bir şagirdinə verdilər. Mənisə on iki səhifəlik inşa yazımında son cümlənin son nöqtəsini qoymayıbmışam - “papaqsız” cümlə yazıbmışam...

Sən demə, bütün bunların əvəzində tale mənə universitet müəllimlərimi bəxş edəcəyimi... Tale o qədər də amansız deyilmiş!

Sənədlərimi Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə verdim. İlk uğurum məndən ədəbiyyat fənnindən qəbul imtahanı götürən professor Pənah Xəlilov və Allah qəni-qəni rəhmət eləsin, dos. Aydin Əbilovun sözlərindən başladı: ədəbiyyat fənnindən ikinci “5” qiyməti alarkən onlar: “get, qızım, sənə uğurlar... aradımcı: bir balaca boyu var, dam dolusu toyu var” - dedilər.

60-ci illərin sentyabrı... Böyük (onun müqəddəs ruhu qarşısında baş əyirəm!) alim və böyük pedaqoq Muxtar Hüseynzadə! Adəti idi: hər mühazirədən əvvəl 5-10 dəqiqə keçən mühazirənin necə mənim sənilməsinin şəxsən şahidi olmaq üçün auditoriyaya 2-3 frontal sual verərdi. Növbəti dərs zamanı: Qızım, sizin adınız nədir? - Sevil. Hansı məktəbi qutarmışınız (müəllimlərimiz bizə “siz”lə müraciət edərdilər) -57 nömrəli, Montində...indi bildim, Fərhad müəllim, (Dünyadan nakam getmiş, sevimli müəllimimin ruhu qarşısında baş əyirəm!) o gün kafedrada sizin haqqınızda dediyi xoş sözlərin səbəbini...

1962-ci il, qış sessiyası... Azərbaycan dili tarixi fənnindən imtahan... prof. Hadi Mirzəzadə (onun müqəddəs ruhu qarşısında baş əyirəm): Cavabların məni qane elədi, bir əlavə sual verəcəyəm, ona cavab versən, qiymətin “5” olacaq... Prof. Ə.Dəmirçizadənin (müqəddəs ruhu qarşısında baş əyirəm) “Kitabi-Dədə Qorqud dastanlarının dili” əsərini oxumusun, bu yaxılarda çapdan çıxıb?

-Xeyr, tapa bilməmişəm...

-Sabah gələrsən, mən o kitabı gətirəcəyəm, verəcəyəm Mina xanıma, oxuyarsan, o biri qrupla gəlib cavab verərsən... Oldu?

-Bəli, oldu.

Sabah gəldim, Mina xanım (Allah qəni-qəni rəhmət eləsin) kitabı verdi, növbəti qrupla imtahanı girdim...

-Bu başqa məsələ, 5-ə cavab verdin, kitabı isə sənə bağışlayıram... (o kitab bu gün mənim kitabxanamın ən qiymətli kitabıdır).

1964-cü ilin baharı... Gözəl hava, yaşlılıqdan bağıri çatlayan ağaclar, gəncliyin nübar çağısı... Universitetin pillələri ilə qalxıram... Tələsmirəm, hələ dərsin başlamasına 15 dəqiqə var. Məhəbbətli baxışlar, təbəssümlər, salamlar... Birdən məni kimsə arxadan çağırıdı... Döndüm, filologiya fakültəsinin dekanı, filologiya elmləri doktoru, professor Əlövət Abdullayevin (onun müqəddəs ruhu qarşısında baş əyirəm!) katibəsi:

-Sevil, sənə Əlövət müəllim çağırır...

Getdim.

-Hə... gəldin?

-Salam!

-Salam! Sevil, qızım, sənə təqdim etmişəm, fakültənin elmi şurası baxıb təsdiq etməlidir... Bu ilki buraxılışda bir diplom işi ilə universiteti bitirmək məsələsi qaldırılıb: ya bir sanballı diplom işi, ya dövlət imtahanları... Hə razısan?

-Siz necə məsləhət görürsünüz...

-Amma gərək mövzu təzə, işlənməmiş olsun. Mövzular Ali Təhsil Nazirliyindən göndəriləcək... Hələ görək Elmi şura nə deyir...

Axşam qardaşımı (Yatdığın torpağı qurban, atam qardaş!) dedim. “Əgər Əlövət müəllim məsləhət görürsə (onlar bir qrupda oxumuşdular...), yazmaq olar...” - dedi.

Elmi şuranın iclasından sonra: şuranın bütün üzvləri sənən namızədiyi ni bəyəndilər... Görürsən, nə yaxşı qızsan, sənə hamı istəyir - Əlövət müəllim özünəməxsus xərif gülüşü ilə yazmaq olar...” - dedi.

Həqiqətən də diplom mövzuları yeni idi, Əlövət müəllim mənə də işlənilməmiş bir əsərin tədqiqini məsləhət gördü: “Prof. Mirzə Kazım Bəyin “Türk-tatar dillərinin ümumi qrammatikası” əsəri və Azərbaycan dili”.

Diplom müdafiəsi ugurla keçdi. Dövrün dilçi-alimləri, tanınmış pedagoqlar prof. Muxtar Hüseynzadə, prof. Hadi Mirzəzadə, prof. Əlövət Abdullayev (elmi rəhbərəm idi), prof. Fərhad Zeynalov (rəsmi opponentim idi), komissiyanın digər üzvləri prof. Ağamusa Axundov, dos. Ağamalı Həsənov, dos. Yusif Seyidov və başqaları mənim diplom işimi “mini-dissertasiya” adlandıraraq “əla” qiymətləndirdilər və belə qərara gəldilər ki, sentyabrda gəlim, aspiranturaya imtahan verim... Lakin ailə vəziyyətimlə əlaqədar olaraq, sentyabrdə mən aspiranturaya imtahan verməyə gələ bilmədim. Yalnız iki il-dən sonra mən universitetin artıq təzə binasında (II mərtəbədə) yerləşən filologiya fakültəsinə gəldim. Bu zaman artıq həyat yoldaşım Moskvada aspiranturani bitirib, dissertasiyasını oxumaq üçün elmi rəhbərəmən vermişdi. Bakıya qayıdan kimi böyük qardaşının dostlarından birinin köməkliyi ilə rus orta məktəbinə Azərbaycan dilini tədris etməyə başladım (böyük maaşla: sovet pulu ilə düz 325 man). Ailəni, demək olar ki, mən dolandırıldım,

Diplom müdafiəsi ugurla keçdi. Dövrün dilçi-alimləri, tanınmış pedagoqlar prof. Muxtar Hüseynzadə, prof. Hadi Mirzəzadə, prof. Əlövət Abdullayev (elmi rəhbərəm idi), prof. Fərhad Zeynalov (rəsmi opponentim idi), komissiyanın digər üzvləri prof. Ağamusa Axundov, dos. Ağamalı Həsənov, dos. Yusif Seyidov və başqaları mənim diplom işimi “mini-dissertasiya” adlandıraraq “əla” qiymətləndirdilər və belə qərara gəldilər ki, sentyabrda gəlim, aspiranturaya imtahan verim... Lakin ailə vəziyyətimlə əlaqədar olaraq, sentyabrdə mən aspiranturaya imtahan verməyə gələ bilmədim. Yalnız iki il-dən sonra mən universitetin artıq təzə binasında (II mərtəbədə) yerləşən filologiya fakültəsinə gəldim. Bu zaman artıq həyat yoldaşım Moskvada aspiranturani bitirib, dissertasiyasını oxumaq üçün elmi rəhbərəmən vermişdi. Bakıya qayıdan kimi böyük qardaşının dostlarından birinin köməkliyi ilə rus orta məktəbinə Azərbaycan dilini tədris etməyə başladım (böyük maaşla: sovet pulu ilə düz 325 man). Ailəni, demək olar ki, mən dolandırıldım,

-Xeyr, tapa bilməmişəm...

-Sabah gələrsən, mən o kitabı gətirəcəyəm, verəcəyəm Mina xanıma, oxuyarsan, o biri qrupla gəlib cavab verərsən... Oldu?

Müəllimlik peşəsi də Allah vergisidir!

Bilqeyis Təhmasib, Əməkdar müəllim

yoldaşım Elmlər Akademiyasının Məxanika-riyaziyyat İnstitutunda kiçik elmi işçi vəzifəsində (83 man. Sovet pulu ilə) işləməyə başladı...

-...Ay qız, bəs sən niyə gəlmədin, sentyabr, oktyabr keçdi. İndi hardasan, işləyirsən...?

-Bəli, Fərhad müəllim, məktəbdə dərs deyirəm... Ancaq mən elmi işlə məşğul olmaq istəyirəm, mümkünəsə...

-Yaxşı, məktəbdə maaşın necədir?

-325 manat.

-Maaşın yaxşıdır, mən səni kafedra laborant götürsəm, 80 m. pul alacaqsan... Bu səni qane edər?

-Fərhad müəllim, mən məktəbdən çıxaram, mən elmi işçi olmaq istəyirəm...

Fərhad müəllim razılıq hissilə, özünəməxsus xərif gülüşü ilə mənə inandığını bildirdi, çünkü bizim kursdan başlayaraq, filologiya fakültəsində ixtisaslaşdırma elə I kursdan başlanılmış Mən də oldum dilçi tələbə... Allah Fərhad müəllimə qəni-qəni rəhmət eləsin, məni I kursdan türkologiyaya istiqamətləndirdi. O, tez-tez bize - dilçi tələbələrinə türkologiyayanın müxtəlif mövzularına aid kurs işlərini yazdırmaqla bizi gələcək elmi işçi ki-mi yetişdirirdi... (Qəbri nurla dolsun!)

1968-ci ilin sentyabr ayının axırları... Artıq 1 ildən artıqdır ki, Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasının Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutuna gelib-gedirəm... Hər dəfə bir bəhanə ilə “yerimiz yoxdur” deyirlər. İki dəfə referat işi yazıb vermişəm - qəbul ediblər, “hələ gözlə” -deyiblər... Növbəti “yox” cavabı aldıqdan sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki İqtisad Universitetinin) qarşısında olan avtobus dayanağında dayanıb avtobus gözləyirdim... Birdən Muxtar Hüseynzadənin böyük qəməti universitetin binası qarşısında göründü...

Əziz müəllimimə tərəf üz tutdum:

-Muxtar müəllim, salam!

-Salam, salam... Nurəliyeva, necəsən?

Elə bil mənim göz yaşlarını bu suala bənd imiş...

-Muxtar müəllim, iki ilə yaxındır Ədəbiyyat və Dil İnstitutuna gedib-gəlirəm. Muxtar müəllim, elmi işçi olmaq istəyirəm... iki dəfə referat yazmışam... məni işə götürmürəm...

-Kim götürür?

-Bilmirəm, hər dəfə deyirlər ki, yərimiz yoxdur...

Birlikdə girdik universitetin binasına... qapının ağızındakı telefonla kiməsə zəng elədi:

-Məmmədəğa, indi sənin yanına bir qız gələcək, onu institutunda işə götür, mənim yaxşı tələbəm olub... xahiş edirəm! (İndi kim belə xahiş edər?!)

Binadan çıxdıq, əlini sağ tərəfə tutub - “bax get o binaya, ikinci mərtəbəyə qalx, akademik Şirəliyevin qəbuluna gir, de ki, məni Muxtar Hüseynzadə göndərib...”

Getdim və məni işə qəbul etdilər: 1968, 27 oktyabr tarixində Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutunun Azərbaycan dilinin tarixi şöbəsində

baş laborant vəzifəsinə işə qəbul olundum (o zaman “Azərbaycan dili tarixi” şöbəsinin müdürü f.e.d. prof. Rəhile xanım Mehərrəmova (Allah qəni-qəni rəhmət eləsin!), elmi işlər üzrə direktor müavini f.e.d., prof. Mirzə Rəhimov idi. (Allah qəni-qəni rəhmət eləsin!), ta bu sətirləri yazana qədər... düz 46 ildir -indi artıq Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Dil tarixi (18 il bu şöbənin müdürü vəzifəsində işləyəndən sonra) və Dialetkologiya şöbəsində baş laborant vəzifəsindən şöbənin müdürü vəzifəsinə qədər bir məşqətli, lakin mənə mənəvi zövq vərən bir elmi həyat yaşadım bu 48 ildə! Məni daxilən qane edən odur ki, 70 il fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dili Tarixi şöbəsinin mövcud elmi uğurları mənim düz 18 il şöbəyə rəhbərlik etdiyim zaman kəsiyi dövründə yazılıb ərsəyə gətirildi: KDQ-un izahlı lüğəti (Elm, 1999), KDQ-un dili (Elm, 1999), Füzulinin dili (Məqalələr toplusu, Elm, 1996), Füzulini bədii əsərlərinin izahlı lüğəti (Elm, 2014, 500 s.), Azərbaycan ədəbi dili tarixi (4 cilddə, Şərq-Qərb, Bakı, 2007, 1600s.) Azərbaycan dilinin tarixi lüğəti (2 cilddə, 1500 s., Şərq-Qərb nəşriyyatında istehsalatdadır) və s. Bütün bunların həm müəllifi və elmi redaktoru olmağimdən daxili bir məmnunluq yaşadığımı və bunların yaranmasında mənim dahi müəllimlərimin mənəvi və elmi dayaq olduqlarını etiraf etmək fəxarətini yaşayıram! Onların elmi həyat təcrübələri və zəhmətləri mənim kimi dəli müəllimlərinin mənəvi və elmi dayaq olduqlarını etiraf etmək fəxarətini yaşayıram! Onların elmi həyat təcrübələri və zəhmətləri mənim kimi dəli müəllimlərinin mənəvi və elmi dayaq olduqlarını etiraf etmək fəxarətini yaşayıram! Onların elmi həyat təcrübələri və zəhmətləri mənim kimi dəli müəllimlərinin mənəvi və elmi dayaq olduqlarını etiraf etmək fəxarətini yaşayıram! Onların elmi həyat təcrübələri və zəhmətləri mənim kimi dəli müəllimlərinin mənəvi və elmi dayaq olduqlarını etiraf etmək fəxarətini yaşayıram! Elmi həyatımın uğurla inkişafı üçün öz müəllimlərimə borcluyam...

...70-ci illərdə Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu arzuolunmaz bir durum yaşayırırdı. Dünya şöhrətli çox böyük alımlar ordusunu çalışırdı bu institutda... Lakin bu böyük alımların bir böyük nöqsanı da var idi: gənclərə qarşı onlarda böyük qısqanlıq hissi müşahidə etdim. Nəticədə institutun ümumi elmi fəaliyyətinin uğurla inkişafına təsir edirdi bunlar.

Deyirlər hər gecənin bir gündüzü var! 90-ci illərdə Akademik Ağamusa Axundovun institutumuza direktor seçiləsi bütün tələbələri kimi, mənim də taleyimdə mühüm rol oynadı. Bu böyük insan institutda işə başlayan kimi onun isti münasibəti elmi inkişafın qarşısına atılmış “buz salı” əritdi, sular duruldu, hamiya şərait yaratdı, xüsusən cavan alımlar... O cavan alımların birincisi mən oldum. Öz yaradıqlı, böyük vücudi qədər böyük ürəyə sahib olan bu səmimi insanın “Sevil, sən hələ də doktorluq müdafiə etməmisən?” suali mənim küskün elmi ruhumu həyat verdi, işiq saçdı...

(Davamı 6-cı səhifədə)

(Əvvəli üçüncü səhifədə)

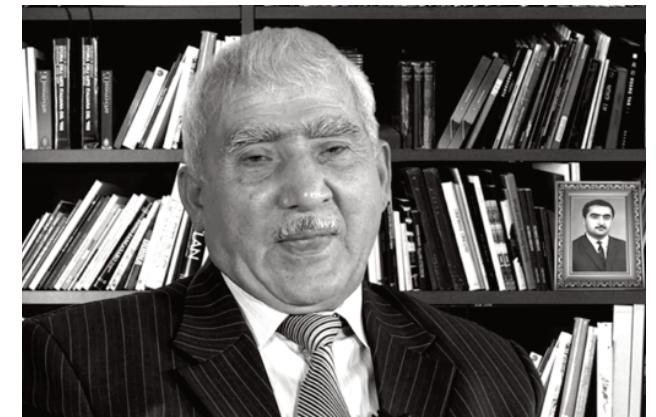
Elmi tədqiqatlarına olan inamımı artırdı, illərlə çəkdiyim zəhmətimin müdafiə güvəncini qüvvətləndirdi... doktorluq işimi başa çatdırıb, müdafiə kürsüsünə qalxdım... Pis adamlar öz xislətlərindən əl çəkmədilər. Bu, məndə özünü (mövqeyini) müdafiə qüvvəsini daha da artırdı, uğurla müdafiə etdim: Azərbaycan ədəbi dilinin inkişafında və zənginləşməsində folklor, şifahi xalq yaradıcılığı janrlarının, xüsusən, "Xalq romanlarının" xüsusi mövqeyə malik olması və şifahi şəkildə xalqın dilində yaşayış dastanlarımızın xalq yazıçıları katiblərin xüsusi səyi ilə yazıya alınaraq ədəbiləşdirilməsi yolu ilə Azərbaycan ədəbi dilinin zənginləşməsi və inkişafında mühüm hadisə olması mənim doktorluq dissertasiyamda mükəmməl şəkildə əsaslandırıldı. Elmi şura üzvləri şifahi xalq dastanlarının yazıya alınması yolu ilə ədəbi dilin zənginləşməsini təsdiqləyən mənim bu elmi tədqiqatımı ümumən Azərbaycan ədəbi dili tarixində yeni cığır, unikal hadisə hesab etdilər. Bu uğur yalnız mənim deyildi, mənim unudulmaz müəllimlərimi təmsil edən akademik Ağamusa Axundovun da uğuru idi: mən bu sözləri yazarkən xatirimə sevimli müəllimimiz Ağamusa Axundovun doktorluq müdafiəsi düşdü: gənc alimin (Ağamusa Axundov dilçilik sahəsində ilk gənc elmlər doktoru olmuşdur) uğurunu həzm edə bilmədikləri üçün onun doktorluq işinə mənfi rəy yazmışdılar. O zaman sevimli müəllimimizin doktorluq müdafiəsində onu sevən bir qrup tələbələri iştirak edirdik, onun opponentinə verdiyi tam, dolğun cavablarının şahidi olmuşdum. Mənim "doktorluq işimə yازılmış mənfi rəyə cavab verimmi?" sualına Ağamusa müəllimin "hamisəna cavab vermək lazımdır!" cavabı məni daha da özümə güvənlə etdi. Mən də müəllimim kimi, opponentimin bütün qeydlərinə cavab verdim, onlara aydınlıq göturdum. 1992-ci il dekabrın 15-də uğurla müdafiə etdim. Sənədlərimi o zamanlar, SSRİ-nin AAK-na göndərdim. Düz 100 gündən sonra (3 ay) mənim işim AAK-da təsdiq olundu. Bütün bunların əldə edilməsində çox hörmətli, mənim sevimli müəllimim akademik Ağamusa Axundovun simasında bütün universitet müəllimlərimin misilsiz xidmətləri olmuşdur! Onlar bu gün də öz müəllimlik missiyasını yerinə yetirməkdəirlər. Öz əsərləri ilə, monoqrafiyaları ilə! Allah hamisəna rəhmət eləsin!

alimlərimiz füzulüşinaslar bu böyük şairin sufi şair olaraq romantik bir şair olduğunda israrlı olmuşlar! Gözəl, incə ədəbiyyatşunas olan Mir Cəlal Paşayev öz təkrarı olmayan "Füzulinin sənətkarlığı" adlı monoqrafiyasında Füzulini yerdən, real aləmdən ayırb göylərin romantik səviyyəsinə qaldıran və bununla da Füzulini reallıqdan ayırb göylərin romantikasına "qurban edən" alimlər, ümumən, insanlara təqdim etdi ki, Füzuli yerdə yaşayan xalqın şairidir və onun eşqi dünyəvi eşqdır, səma eşqi olub həqiqətdən təcrid edilmiş sufi eşq deyil: böyük türkoloq prof. Bəkir Çobanzadənin sözlərilə ifadə etsək, "Bağdadın filan məhəlləsində, filan evinde yaşayanh, Füzulicə (Füzuli üçün. S.M) gözəl bir xanıma - bir türk gözəlinə ünvanlamışdır: bəzi alimlər Füzuli şeirlərinə olan yar, vəsl, hicr, hüsn, didar, cəfa, vəfa və s. Bədii təsvir vasitəsi kimi işlədilən sözlərdən istifadə edərək, Füzuli qəzəllindəki surətlərə xalis dini (sufi - S.M) mənənə vermək istəyirlər; halbuki şairin əsərlərini diqqətlə oxuduqda bu söz və ifadələrin əksər hallarda həqiqi və əsl həyatı mənada işləndiyini görürük... Şairin "yar", "aşıq", "məhbub", "dilbər" deyə xıtab etdiyi insanlar müəyyən və məlum şəxsiyyətlərdir... Burada müəyyən həqiqi, həyatı insandan,ancaq "yer adamından" bəhs olunur. Şairin aşiqanə qəzəllərində real insan məhəbbətindən, fərdin qəlb aləmindən bəhs olunur. Bu, "qəlbin, insan mənəviyyatının geniş fazasından doğan və insani yaşamağa, yaratmağa çağırın bir sevgidir!" (Füzulinin lirikası. M.Füzuli. Əsərləri. I c., Bakı, 1958, s.20-21). Sonralar, Füzuli qəzəllərinə daha yaxın tələb olandan sonra mənə aydın oldu ki, Mir Cəlal müəllim sözün həqiqi mənasında peyğəmbər kimi o qədər məntiqli yeni fikirlər, mühakimələr yürüdə bilən şəxsiyyət olmuşdur ki, ona xalqımızın dediyi kimi, "peyğəmbər" kəlməsini tam mənəsi ilə yaradırmış olar! Mir Cəlal müəllim ipək kimi adam idi: (adəti idi: mühazirə deyərkən oturmazdı) hər dəfə auditoriyani gəzərək, elmi fikirlərin nə dərəcədə mənimsənilməsi üçün əlini ciyinə qoyub çox mülayim və həlim səslə: " - belədi, belə deyil, ay mənim balaca qızım!?" - deməsi hələ də qulaqlarında səslənir (Allah qəni-qəni rəhmət eləsin!). Hələ Əli Sultanlı! Kafedraya sinə gərib, möhtəşəm aktyoranə səsi ilə söylədiyi "İndi Yelenanın mərmər kimi aq bədəni qurduların ziyafət məclisinə çevrilmişdi!" cümləsi bu gün də hafızəmdə öz möhtəşəmliyi ilə qalmaqdadır (Təəsüflər olsun ki, bu, onun bizim kursda son mühazirəsi oldu. (Qəbri nurla dolsun!).

Taleyimdə özünə əbədi yer tutmuş müəllimlərdən biri də Xalq yazıçısı, Füzuli sözünün ilk mükəmməl açarını Azərbaycan oxucusuna vermiş ("Füzulinin sənətkarlığı" fundamental monoqrafiyası ilə), Azərbaycan nəşri tarixində hekayə janrıının ustası, gözəl romanist Mir Cəlal Paşayevdir. Xalqımız belə insanlar haqqında "Peyğəmbər", "İpək adam" ifadələrini yaraşdıraraq işlətmışdır. Mən bu epitetlərin nə dərəcədə həqiqət olduğunu şahidi olmuşam: Mir Cəlal müəllim hər fikrində yenilikçi idi! Məsələn, bu vaxta qədər həm xarici, həm də öz

Taleyimə daxil olmuş unudulmaz müəllimlərdən biri də Respublikamızın Xalq artisti, Əməkdar incəsənət xadimi, elmlər doktoru, professor Mehdi Məmmədovdur. Onun son dərəcə ahəngdar, enişli-yoxlu intonasiya ilə bizə oxuduğu "XIX əsr Azərbaycan tənqidü tarixi" kursu, mübəaliqəsiz deyə bilərəm ki, həm də səhnə aktyorluğu ilə bizi valeh edərdi: bütün tələbələr bizə həssəd aparardı. Həftədə bir dəfə bu böyük aktyoru görüb, onun möhtəşəm, ahəngdar, musiqili (ruslar belə səs "nevuçən qolos" deyirlər!) səsinin ecazına dalmaq səadəti bi-

zim kursa nəsib olmuşdu! Bu halda A.P. Çexovun "müəllimlər həm də aktyor olmalıdır" kəlamı özünü tam doğrultmuşdur! Belə müəllimlərdən dərs almaq bizim nəslin həm savadlı ziyanlı kimi, həm bütöv, kamil bir şəxsiyyət kimi yetişməsində mühüm rolyonuymışdır.

Respublikamızın Əməkdar müəllimi, Bakının 132 nömrəli orta məktəbinin Ədəbiyyat və dil müəllimi, tanınmış pedaqoq Bilqeyis xanım Təhma-sibin adını öz müəllimlərim sırasında çəkməyə bilmərəm! Çünkü müəllimlik peşəsinin də Allah vergisi olduğunu ilk dəfə mənə məhz Bilqeyis müəlli-mə öz timsalında başa saldı. Mənim orta məktəbdə gözəl müəllimlərim olmuşdur: ədəbiyyat müəlli-mim Zibeydə Məmmədova, kimya-biologiya müəllimim Fəridə Mustafayeva, riyaziyyat müəllimim Munib Orucov (respublikada həm alim, həm də C.Cabbarlının qadın obrazlarının kinoda ilk ifaçısı, akademik İzzət xanım Orucovanın kiçik qardaşı), ingilis dili müəllimim Rufina Vladimirovna Leyzer-son (Allah hamısına rəhmət eləsin) və s. sözün həqiqi mənasında müəllimlik sənətinin Allah vergisi olmasını təsdiqləyən müəllimlərdən olmuşlar. Lakin Bilqeyis müəllimə mənə artıq həyatımın kamil dövründə müəllimlik sənətinin Allahdan vergi olmasına əyani şəkildə göz önmədə canlandırdı! Bilqeyis müəllimədə, A.P.Çexov demişkən, hər şey gözəl idi: şahanə duruşu, xanımı yerişi, yarışqılı boyu, antiq qadın gözəllərinin daşdan tökülmüş heykəllərini andıran son dərəcə mütənasib bədən quruluşu, səliqə ilə yiğilmiş saçları, üzünən ince cizgiləri, ənni-kirşanlı azad, zərif dərisi, son dərəcə zövqlü geyim tərzi bütün bunları tamamlayan ince, insanın sinirlərini tumarlayan müləyim, cəzbedici səsinin ahəngi görəni, onu dirləyəni özünə valeh edirdi! Zəngin və əhatəli elmi biliyi, bunları ahəngdar səsle, xüsusi intonasiyanın müşayiəti ilə şagird-lərə (dinləyiciyə) çatdırı bilmək istədədi onu öz həmkarlarından forqləndirirdi. Bir alom idi Bilqeyis müəllimə ilə temasda olmaq! Tanrı mənə bu xoşbəxtliyi də qismət etmişdi. Onun bütün şagirdləri kimi, mən də ona vurulmuşdum və maraqlı orası idi ki, o da mənə vurulmuşdu. Həmişə deyirdi: mən deyən müəllimə olacaqsan, amma bəzi jestləri tərgit, yoxsa səni şagirdlərin yamsılayacaqlar...

Bilqeyis müəllimənin şagirdləri bu ecazkar xanımdan yalnız bılık, təhsil xəzinəsi almındılar, onlar Bilqeyis müəllimdən həm də gözəllik, ağayanalıq, xanımlıq, kamil insan olmaq dərslərini mənimsəyərdilər! Bilqeyis müəllimə danışığı, nitqi, mövzuya yanaşması, şagirdlərlə mükalimə qurmağı, onlara fördi yanaşma bacaracağına aşılayır, şagirdlərinə - bizlərə onun pedaqoji təcrübəsini acgözlükə mənimsəməyə çalışan təcrübəci tələbələrə! Ümumən Bilqeyis müəllimə gözəllik mücəssəməsi idi, gözəllik rəmzi idi: həm daxili, mənəvi gözəllik, həm də xarici - cismani gözəllik! O, şagirdlərini hərtərəfli inkişaf etmiş gözəl şəxsiyyət kimi yetişdirirdi. Müəllimlik sənətinin də Allah vergisi olmasını mən ilk dəfə onun dürr tökülen ağızından eşitmışəm.

Dərs aldığım bütün müəllimlərimə Tanrıdan rəhmət diləyirəm! Məzarları nurla dolsun!

Və öz çağdaş oxucularına bir sual vermək istəyirəm: Görən bu gün belə müəllimlər var mı?